

تہذیب و تہذیبی

و

پہ کرپری و برائی

فوسینا

علی باپیر

www.alibapir.net

۱۹۹۸ ز

رمہ زانی ۱۴۱۸ ک

مزید

ته زکیه و ته بایی و به کپیژی و برایی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على جميع
الانبياء والمرسلين خصوصاً سيدهم وخاتمهم محمد
امام المتقين، وقائد المجاهدين وآله وصحبه أجمعين
ومن اهتدى بهديه وسار بسيرته الى يوم الدين ..

ئە ندام و پێشمه رگه و دوست و لایه نگرانی
بزوتنه وهی ئیسلامی به ریزو خوشه ویست!

السلام علیکم ورحمه الله وبرکاته

به پێویستم زانی به بۆنه ی ئەم مانگی پر به ره که تی
ره مه زانه و له کهش و مه وایه کی برایه تی و پر محبت
و ریزو سۆزدا به رانه به یه کتری به مه به سستی
بیرخستنه وه و زیاتر زه مینه سازی بو برایه تی و ریزو
ته قدیرو خوشه ویستی بو به کتر ئەم چەند خاله تان
ئاراسته بکه م:

www.alibapir.net

ته زکیه و ته بایی و به کریزی و برایی

یه که م

مه روه که چۆن جه سته ی ئینسان دوو چاری چه ندان
جۆره نه خوشی ده بی که ده بنه هوی لاواز بوونی و
په که که وتنی و زۆر جار مردن و له بهین چوونیشی،
رووحیشی به هه مان شیوه گیرۆده ی دهر دوو
نه خوشی ده بیت، بۆ وینه خوی زاناو کار به جی هه ر
کام له ته عبیری ﴿... فی قلوبهم مرض...﴾ البقرة..
﴿ثم قست قلوبکم...﴾ البقرة..
﴿کلا بل ان علی قلوبهم...﴾ المطففین.. وه که ده بینین له نایه تی (۱۰) ی
(البقرة) دا به پاشکاوی باسی نه خوشی (مرض) ی
جۆریک له دلان ده کات، که دلی ده غه ل و
دوو پوه کانه و له نایه تی (۷۴) البقره ش باسی ره ق
مه لاتن (فسوة) ی جۆریکی دیکه له دلان ده کات که
دلی جووله که کانه و، له نایه تی (۱۴) ی (المطففین) یش
باسی ژهنگ گرتنی جۆریکی دیکه ی دله کان ده کات
که دلی بی بر واو هاویه ش په یدا که رانی بی ویزدانه،
جاییگومان هه ر کام له (دل ره قی) و (ژهنگ
گرتن) یش دوو جۆره نه خوشین له ونه خوشی یه زۆرو
زه وه ندانه ی که تووشی دل و رووحی ئینسان ده بن،
له کاتی سه رگه ردانی و لادان و ترانی له دین و
به رنامه ی خوادا.

پټعه مبهري پيشه و امان (ﷺ) له و باره وه
 فرمويي: (إن هذه القلوب تصدأ كما يصدأ الحديد
 إذا أصابه الماء، قيل: وما جلاؤها يا رسول الله؟ قال:
 كثرة ذكر الموت وتلاوة القرآن) رواه البيهقي
 واته: ئەم دلانه ژهنگ دینن وهک چۆن ئاسن ژهنگ
 دینن. گوترا: ئەي پټغه مبهري خوا به چي سپي
 ده بټه وه و روون ده بټه وه؟ فرموي: به قورئان
 خويندن و يادي مردن.

جا دياره مانگي ره مه زانیش مانگي زيکرو فيکرو
 قورئان خويندن و ته قواو تااعت و بيرکردنه وهيه له
 مردن و گوږو ژياني به رزه خ و... هتد. ده با له
 مانگه موباره که دا زور به جيدي ده ست به کار بين له
 پاککردنه وهي دل و ده روونمان و شوردني روح و
 گيانمان و خو له بيژنگ دان و بزارکردن به هيوای
 نه وهي که له ژهنگ و ژارو چلک و چه په رو زه مه ندو
 بزار قوتارمان بيت، نه و ژهنگ و ژارو چلک و چه په رو
 زه مه ندو بزاره ي که ماک و ميکړويي زوربه ي هره
 زوري ده ردو نه خوشي و ئيش و ژان و کيشه و
 گيروگرفته کانمان وهک خواي زاناو په نهان بين
 فرمويي: ﴿أولما أصابتكم مصيبة قد أصبتم مثليها
 قلتم انى هذا؟ قل هو من عند أنفسكم﴾

ته زکیه و ته بایی و به کریزی و برایی

دوووم:

ته قوا به ره می عیبادهت و برایه تی و نیوان
 خوشبوونیش زاده ی ته قوایه . خوای کاریه جی
 دهر باره ی حکمه تی فه رزکرانی رۆڅووی مانگی
 ره مه زان فه رموویه تی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ
 عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
 تَتَّقُونَ﴾ البقرة .. واته: ئەي ئەوانەي بپرواتان هیتاوه!
 رۆڅوو گرتنتان له سه ر پتویست کراوه وه ک چۆن
 له سه ر ئەوانەي پیتشووتان پتویست کرابوو به شکم
 پاریزگاری بکه ن.

به لی حکمه تی رۆڅوو گرتن و هه ر جۆریکی
 دیکه ی خواپه رستی (عبادة) پش په یدابوون و
 گه شه کردنی خه سه له تی پاریزکاری (تقوی) یه،
 که وایی هه تا ئینسان خواپه رست (عابد) تر بیت،
 زه مینه ی په یدابوون و خه ملانی خه سه له تی ته قوای
 تیدا هه مووارتر ده بی، ئینجا برایه تی و ته بایی و نیوان
 خوش بوون و پیکه وه باش بوونیش زاده و میوه ی
 دره ختی پاریزکاری و دینداری یه، چونکه له گه لیک
 جیگای قورئانی دا خوای زاناو دادگه ر چاکه کاری و
 خوش ره فتاری له دوا (پاریزکاری) یه وه باس
 کردووه، بۆ وینه:

﴿..فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلَحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ..﴾ الانفال/۱..
 ﴿..إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ﴾ النحل..
 ﴿وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَوْخَاصَ دِينَهُ اللَّهُ وَهُوَ أَحْسَنُ..﴾
 النساء.

که واته: نه گهر ده مانه وی کۆشکی مسولمانه تی و
 دینداریمان به رزو مه حکم بی.. بابناغه و زه مینه ی
 پارێزکاری و دینداریمان پته و نه له خشاو بیت، تا کو
 بتوانین دیواری قایمی برابیه تی و ته بایی له سه
 مه لچنین و سه ره نجام کۆشک و بینای
 مسولمانه تی مان به رزو جوان و به رچاو بیت، نه گهر
 نا باناگامان له (خه یال پلاو) بیت و سوور بزانی
 که (کهس به خه یال نه بووه به مال)!

لای یکه م:

نیمه سوپاس بو خوای سه رچاوه ی مه موو نیعمه ت
 و فه زل و چاکه یه که وه که شورای بزوتنه وه ی
 نیسلامی له رۆژی سنی شه مه (۸) ی ره مه زانی
 نه مسال ریکه وتی (۱۹۹۸/۱/۶) له کۆبوونه وه یه کی
 پر به ره که تی نیمانی دا، به یارمه تی و هیدایه تی خوای
 میهره بان و پاشان له به ره که تی مانگی ره مه زان و
 به میمه ت و عه زیمه تی دلسۆزان، پاش ئیش و ژان و
 ناره چه تی و گرفتاری یه کی زۆر هتد.. په یمانمان

به خوای چاودیترو به لاینمان به یه کتردا که له مه وودوا
 نه وپه پی توانامان به کاربیتین که به گیانیکی برایانه و
 دادگه رانه و چاکه کارانه و به رپرسانه له به رامبه ر خواو
 ناینه که ی دا پیکه وه ره فتار بکهین و سه رجه م
 دیارده و نه خوشی یه گرچوو بره کانی وهک: بوغزو
 کینه و دوو به رکی و زه م و غه یبته و ... هتد. بن بر
 بکهین و به هیچ جوریک هیچ کامیکمان ریگا به خوی و
 به هیچ که سیک له ده ورو به ری نه دات که قسه و
 وته یه ک یان هه لس و کهوت و ره فتاریکی لی
 بپشکویته وه که مایه ی نیگه رانی و ره نجانندی برایه ک
 بیت.

ده جابا هه میشه نه م نایه ته به هیتزو پیتزانه ی
 قورئانمان له دلدا دره وشاوه و له گوئی دا زرینگاوه بن
 که خوای زاناو کاریه جی یه کسه ر پاش راگه یاندنی
 برایه تی (الاخوه) له نیتو برواداراندا فه رموونی:

﴿انما المؤمنون إخوة فأصلحوا بين أخوكم واتقوا الله
 لعلكم ترحمون، يا ايها الذين آمنوا لا يسخر قوم من قوم
 عسى أن يكونوا خيرا منهم ولا نساء من نساء عسى أن
 يكن خيرا منهن ولا تلمزوا أنفسكم ولا تنابزوا بالألقاب
 بئس الأثم الفسوق بعد الايمان ومن لم يتب فأولئك هم
 الظالمون، يا ايها الذين آمنوا اجتنبوا كثيرا من الظن ان

ته زکبه و ته بایی و به گریزی و برایی

بعض الظن اثم ولا تجسسوا ولا یفتب بعضکم بعضا ایحسب احدکم ان یأکل لحم أخیه میتا فکرمتموه وأتقوا الله ان الله تواب رحیم ﴿الحجرات ۱۰-۱۱-۱۲﴾

که واته: کاتیک برایه تی برواداران به برایه تی به کی راسته قینه داده نری که هیچ کام له نه خوشی و ده رده کوشندانه یان له ئیودا نه بن که به پای تیکرای زانایان مه موویان (گالت به به کتر کردن، عیب له به کتر گرتن، ناو و ناتوره له به کتر مه لدان، گومان به د به به کتر بردن، جاسوسی له سه ر به کتر کردن، پاش مله به خراپه باسی به کتر کردن) له ریزی گونا مه گوره کائن، چونکه خوی دادگر به ناشکراو به راشکاوی مه موویانی قه ده غه کردووه و لومه و سه رزه نشت و مه ره شه شی ئاراسته ی خاوه نه کانیا ن کردووه. خوا په نامان بدات.

چوارهم:

له سۆنگه ی نه وه وه که بهنده به لوتف و به خشیشی خوا ده ست پیشخه ری نه و مه سه له یه بووم و یه که م که سیش به لێن و په یمان دا بو مه لدانه وه ی لاپه ره یه کی سپی و نوی، به مه موو نه ندان و پیشمه رگه و دوست و لایه نگرانی بزوتنه وه به گشتی و به تایبه تی برایانی نزیک و ده وره به نامان به ده گه یه نم

که به هیچ جوریک رازی نابم گوی بیستی هیچ جوره
 زهم و غه بیته و باس و خواستیکی هیچ برایه کی نیو
 بزوتنه وه بم به تایبته ماموستاو برایانی خاوه ن
 پایه و به پرسیتی .. وه هر که سیک له وانه ی که
 توانای لیپرسینه وه م له گه لیان هه یه شتیکی وایان
 لی بپشکویتته وه سزای پر به پیستیان ده ده م،
 هر چه نده سوپاس بو خوا برایانی نزیک و ده ورو
 به رم - مه گهر به ده گمه ن - دهنه هر هاوکارو
 ده ستبارگری چاکه و برایه تی و ته بایی بوون خوا
 وینه یان زور بکات و پاداشتی هه موو لایه ک
 به چاکترین شیوه بداته وه، دیاره نابی له م قسانه شم
 نه وه بفامریتته وه که خووم و ده ورو به رم بی خه تاو
 هه له ده زانم به لکو له خوای به به زه می و به خشنده
 داواکارم به لوتف و که پرهمی خوئی له هه له و په له و
 که م و کوپی یه کانمان ببوری و خراپه کانمان به چاکه
 بو بگوری، داوای لیپوردن و گهردن ئازادیش
 له سه ره جه م برایان ده که م و گهردن هه موو
 لایه کیش ئازاد بیت له هه موو هه ق و مافیکی به نده
 که به سه ره هر که سیکه وه هه یه به بی هه لاواردن و
 (استثناء) وه خوا به لوتفی خوئی هه موومان له وانه
 بگیری که له هه قیان دا فه رموویه تی

ته زکیه و ته بایی و به کپیژی و برایی

﴿... الا من تاب و آمن و عمل عملا صالحا فأولئك يبدل الله سيئاتهم حسنات وكان الله غفورا رحيما﴾
الفرقان.

پینجه م:

دیاره لیره شدا بویه هر باسی براو خوشکانی نیو بزوتنه وه کراوه چونکه هر نه سلی دواندن (خطاب) ه که له گه ل نه وانه نه گه ر نا بازنه ی برایه تی له ئیسلامدا یه کجار فراوانه و سه رجه م براو خوشکانی ئیماندار ده گریته وه به بی جیاوازی، به تایبته ئیسلامی و موسلمانانی نیو کوردستان که له شوینه کانی تر لیمان نزیکترن و مافیشیان زیاتره به سه رمانه وه، به ئومیدی ئه وه ی ئه و رۆژه ش نزیک بی که تیکرای موسولمانانی کوردستان له بۆته ی برایه تی یه کی راسته قینه دا قال بینه وه و هه موویان یه کده نگ و ره نگ یه ک ریزو سه نگ بن له ژیر ئالای به رزو به ریزی (لا اله الا الله محمد رسول الله) دا هوان
هذه امتکم أمة واحدة... ﴿المؤمنون...﴾

شایانی باسیشه که هه لس و کهوت و ره فتاریشمان له سه ر بناغه ی پارێزکاری و برایه تی چ له جوغزی بزوتنه وه ی ئیسلامی و چ له بازنه ی سه رجه م ئیسلامی یه کانی کوردستان و باقی موسولمانانیشدا به س شتیکی په سه ندو سوننه ت نیه که تیدا

سه رپشک و خاوه نی مه لېژاردن (اختیار) بین!
 به لکو شتیکی فه پژه و هیچ مه وداو بواری خق لادان و
 نه ملاولاکردنمان نیه، مادام بمانه وی له لای خوا
 به پارێزکارو دیندار حیساب بکرتین و ره حمهت و
 به زهیی خوا بمانگریته وه، نه دی نه وه نی به خوای
 به روه ردگارمان به راشکاوی و روونی فه رموو یه تی:
 ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
 لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾!!

شه شه م:

ئیسستاش خوشک و برا خوشه ویسته کانم! بۆ
 نه وهی له بواری مه لس و کهوت و ره فتاری برایانه و
 ئیماندارانه دا به رچاوتان روونتر و رێگاتان له به رده مدا
 تهخت و مه موارتر بیت به پتو یستی ده زانم له ژیر
 سه ریاسی (نه رک و مافه کانی براییه تی له ئیسلام) دا
 نه و مه سه له یه ش بتویژمه وه

نه رک و مافه کانی براییه تی له ئیسلام دا

بۆ روون کردنه وهی نه رک و مافه کانی براییه تی
 له ئیسلام دا وائهم چهند چه پکه گوله له گولزاری
 فه رمایشته پیروژه کانی پیغه مبه ر (ﷺ) ده چنن:

¹ نه م باسه له کتییی (چهند رێڕونی یه ک بۆ ئیسلامی به کانی
 کوردستان) وه رگیراوه به روانه لاپه ره (٤٥-٤٨).

- (المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضا، وشبك بين أصابعه) متفق عليه، واته: ښووادار ټو ښووادار وهك ديواره هه نديكي هه نديكي مه حكه م دهكات، وه په نجه كاني هه ردووك دهستي خسته نتيويهك و توندي كرد.

نيمام قورطوبي له ليكدانه وهی نه م فرموده يه دا گووتوويه تي: (نه مه وينه هينانه ويه كه مه به ست پي ي هاندانه له سر هاوكاري ښووادار ټو ښووادارو يارمه تي داني، وه پروني دهكات وه كه نه مه شتيكي داکوكي له سر كراو پتويسته، چونكه خانوو ته واو نابي و سوودي لي نابينري نه گه هه نديكي هه نديكي رانه گري و به هيزي نه كات، وه نه گه ر وانه بي هه موو به شه كاني له يه كه ده ترازين و خانووه كه ش له بهر يه كه هه لده وه شي، ښووا ديش به هه مان شيوه به بي يارمه تي و پشتيواني ي براي كه ي ناتواني كاروباري دينداري و دنيايي خوي راپه پيني و به بي هاوكاري له بهر ده م جي به جي كردني كاروباري دا ده سته وستان ده بي و ناتواني به ره لستي ي زهره رو زيانه كان بكات و له حاله تيكي واشدا كاروباري دين و ژيني لي تيكي ده چي و ده فه وتي).

ته زکيه و ته بايى و به کړېزى و براى

- (المسلم أخو المسلم لا يظلمه ولا يسلّمه، من كان في حاجة أخيه كان الله في حاجته، ومن فرج عن مؤمن كربة فرج الله عنه بها كربة من كرب يوم القيامة، ومن ستر مسلماً ستره الله يوم القيامة) متفق عليه، واته: مسولمان براى مسولمانه نه سته مى لى دهکات و نه ته سلیمى دوزمنیشی دهکات، هر که سیکن پیوستی برایه کی خوی جی به جی بکات، خوا پیوستی به کانی بو جی به جی دهکات، و ه ه هر که سیکن خه میکن له مسولمانیک بره وینى، خوا خه میکن له خه م و په ژاره کانی قیامه تی لى ده په وینى، و ه ه هر که سیکن عه یی مسولمانیک بیوشى، خوا روځى دواى ده پیوشى.

- (المسلم أخو المسلم لا یخونه ولا یکذبه ولا یخذله، کل المسلم على المسلم حرام عرضه وماله ودمه، التقوى ههنا، بحسب امریء من الشر أن یحقر أخاه المسلم) رواه الترمذی وقال حدیث حسن (ورواه مسلم بلفظ آخر) واته: مسولمان براى مسولمانه، ناپاکى له گه ل ناکات و دروى له گه ل ناکات و له کاتى لى قه و ماواندا پشתי بهرنادات، هه موو شتیکی مسولمان له مسولمان حه رame، نابروو حورمه تی و مالى و خوینى، پاریزکاری لیړه دایه - ئاماژه ی بو دلى موباره کی

ته زکیه و ته بایی و به کربزی و برای

کردوه - نینسان نه وهنده خراپه ی به سه که برای مسولمانی خوی به سووک بگری.

- (لایؤمن أحدکم حتی یحب لأخیه ما یحب لنفسه)

متفق علیه، واته: به کیک له ئیوه برپا ناهیتی -

مه به ست برپای کامله - هه تا نه وهی بو خوی حه زی

لی ده کات بو براکەشی پیی خوش نه بیت (دیاره

نه م فه رموده یه چه مکی پیچه وانه - مفهوم

المخالفه - که شی هه راسته و ده بی چی ی بو خوی

پی ناخوشه بو برای مسولمانشی پیی ناخوش

بیت).

- (انصر أخاك ظالما أو مظلوما، فقال رجل: یا رسول

الله أنصره اذا كان مظلوما أرایت ان كان ظالما کیف

أنصره؟ قال: تحجزه - أو تمنعه - من الظلم فإن ذلك

نصره) رواه البخاری، واته: یارمه تی براکەت بده

زۆردار بیت یان زۆرلیکراو پیاوێک گوتی: نه ی

پیغه مبه ری خوا! نه گه ر سته م لیکراو بوو یارمه تی ی

ده دهم، به لام ئایا نه گه ر زۆردار بوو چون یارمه تی

بده م؟ فه رموی: ده یگیری یه وه - یان پیشگیری لی

ده که ی - له زولم، چونکه نه وه یارمه تی دانیه تی.

- (حق المسلم على المسلم ست: اذا لقيته فسلم عليه،

واذا دعاك فأجبه، واذا استنصحتك فاصح له، واذا

ته زکيه و ته بایسی و به گریزی و برایی

عطس فحمد / الله فشمته واذا مرض فعلم واذا مات فاتبعه (رواه مسلم، ورواه البخاری بنحوه، واته: هه قی مسولمان له سه ر مسولمان شه ش - شت - ن، نه گهر پی ی گه یشتی سه لای لی بکه، وه نه گهر ده عوه تی کردی - یان بانگی کردی بو هر کاریک که شه رع ی بی - به ده نگی یه وه بچو، وه نه گهر داوای ناموزگاری لی کردی ناموزگاری بکه - وه نه گهر پژمی و سوپاسی خوای کرد پی ی بلی (یرحمک الله) وه نه گهر نه خوش که وت سهر دانی بکه، وه نه گهر مرد دوی - جه نازه که ی - بکه وه، (دیاره مه به ست له م شه شان لیره دا مافه سه ره کی و به رچاوه کائن، نه گهر نا مافه کانی برایه تی له ئیسلامدا هر له مانه دا کورت هه لنه هاتوون، به به لگی نه وه که له فه رمایشتی تردا ئی دیکه ش باسکراون، بو وینه له فه رمووده یه کدا که (متفق علیه) یه له (براء بن عازب) وه ده فه رموی: (أمرنا رسول الله ﷺ) بسبع..... وابرار المقسم).

- (لاتباغضوا ولا تحاسدوا ولا تدابروا ولا تقاطعوا، وكونوا عباد الله اخوانا، ولا یحل لمسلم أن یهجر أخاه فوق ثلاث) متفق علیه، واته: یه کتر مه بوغزینن، وه حه سوودی به یه کتر مه یه ن، وه یشتی له یه کتر

ته زکيه و ته بايي و به گريزي و برايي

مه کهن و له يه کتر دامه برين، وه نه ي به نده کاني خوا
پيکه وه برابن، وه حه لال نيه بۆ هيچ مسولمانيك که
له سئ رۆژان زياتر واز له براي خو ي بيئي -
ونه يدويئي -

ده توانين له کوي ئه م حه وت فهرموده يه که مشتیکن
له خه رواريك ئه م خالانه ده رباره ي هه ق و مافي
برايه تي نيوان مسولمانان له سه ر يه ک بنووسين:-

۱- ده بي پشت و په ناي يه کتر بن و يه کتر به هيز
بکه ن و ده ستبار بۆ يه کتر بگرن.

۲- نابي هيچ جوړه زولم و سته ميک له يه کتر بکه ن
مه ر له گوماني به د (سوء الظن) وه بگره هه تا
حه سوودي و زه م و غه يبه ت و جاسووسي و جنيرو
ليدان و مال زه وت کردن يان دزين و کوشتن و
خيانه تي ناموس.

۳- نابي له به رامبه ر دوژمندا له يه کتر بي ده نگ بن
و يه کتر ته سليمي دوژمن بکه ن.

۴- ده بي پيويستي يه کاني يه کتر به پي ي بۆلوان
جي به جي بکه ن.

۵- ده بي به پي ي توانا خه م و خه فه تي يه کتر
لا به رن و گرفت و کيشه ي يه کتر حه ل بکه ن.

۶- ده بي عه يب و عاري يه کتر پوشت مادام

ته زکیه و ته بایی و به کربزی و برای

فه وتانی هه قینکی شه خسی، یان به رژه وه ندی به کی گشتی گرنگتر له و عهیب پوشینه ی تیدا نه بی.

۷- نابیی هیچ جوړه خیانه تیک به به کتر بگه ن.

۸- نابیی درو له گه ل به کتر بگه ن.

۹- نابیی له کاتی ته نگانه و لیکه و ماندا پشتی به کتر به ربه ن.

۱۰- ده بی هه موو شتیکی به کتر له سه ر خویان به حه رام بزائن - مه گه ر شه رع حه لالی کرد بی - به تایبه ت نابروو نامووس و مال و خوین.

۱۱- ده بی چی یان بو خویان پی خوشه بو به کتریش پیان خوش بی و، چی بو خویان حه زی لی ناگه ن بو به کتریش هه روا بن.

۱۲- ده بی نه میلن هیچ کامیکیان نه سته می لی بکری نه سته میش بکات.

۱۳- ده بی ریزی به کتر بگرن و به کتر به سووک نه گرن نه به قسه نه به کرده وه، بگه به دلش.

۱۴- نه گه ر به به کتر گه یشتن سه لام له به کتر ده که ن وه لامی سلاوی به کتریش ده ده نه وه -

۱۵- له گه ل به کتر دا قسه خوش و روو گه شن (والکلمه الطیبه صدقه) متفق علیه، (لا تحقرن من

المعروف شیئا ولو أن تلقی أخاک بوجه خلیق) رواه

- مسلم.
- ۱۶- هرکاتیک بانگی به کتریان کرد به دهنگ به کتره وه ده چن - مه گه ربو کاری خراب و بی شهرعی -.
- ۱۷- به دهم ده عوه تی به کتره وه ده چن - مه گه برانن حرام و بی شهرعی تیدایه -.
- ۱۸- له کاتی راویژ به به کتر کردن و داوای ئاموزگاری دا ئاموزگاری به کتر ده کهن و دریغی ناکهن.
- ۱۹- حه ز به چاکه و خیری به کتر ده کهن و ئیره بی (حسد) به به کتر نابهن.
- ۲۰- پشتگیری به کتر ده کهن و پشت له به کتر ناکهن.
- ۲۱- مه میشه له گهل به کتر ده بن و له به کتر دانا برین.
- ۲۲- نه گه ر له به کتریش توو پرهن له (۳) رۆژان زیاتر دهنگ له به کتر راناگرن.
- ۲۳- هر کاتیک به کیکیان پژی و گوتی: سوپاس بو خوا (الحمد لله) پی ی ده لین: خوا ره حمت پی بکات (یرحمک الله).
- ۲۴- له کاتی نه خوش که وتن دا له به کتر ده پرسن و

سه ردانی به کتر ده کهن و دوعاو قسه ی خیر بۆ به کتر ده کهن.

۲۵- ئە گەر به کتکیان سویندی خوارد به پی ی توانا مه ول ده دهن سوینده که ی لی نه خهن.

۲۶- به کتری یان خوش ده ویت و هیچ جۆره بوغزو رق و کینه به کیان له گهل به کتر نیه.

۲۷- هر کاتیک شه هید بوو، یان وه فاتی کرد دوا ی ته رمه که ی ده که وی و به شداری ناشتنی ده کات. مه لبه ته ده گونجی له م خالانه زۆر زیاتر له م فه رمایش تانه و غه یری ئە مانیش له ده قه کانی قورئان و سووننه ت مه له ینجین ده رباره ی ئە رک و مافه کانی برایه تی له ئیسلامدا، به لام ئیمه لیژده دا مه به ستمان ئە وه نیه که مه رچی له و باره وه مه یه بینوسین، بۆیه به م ئە ندازه یه واز دینین له م باسه ..

حه وته م:

وه له کوتایی دا به چاکی ده زانم بۆ قولتر کردنه وه ی هانده ری برایه تی و به کپیزی و ته بایی و بۆ ئە وه ی هیچ که س برایه تی و چاکه به (ده سته وا) و له به رامبه ر چاکه و برایه تی خه لکی دا نه کات و دوو چاری ده ردی کوشنده ی ره گهل ره گهل (مه)ی تی نه بیت و به بی هیچ جۆره چاوه پوانی به ک له کله ی و سوپاس و

پیتزانین و پاداشتیان چاکه کاری و برایه تی خوی
نه نجام بدات *هو لا نریده منکم جزاء ولا شکورا* *الدهر...*
له ژیر سه رباسی (به جی هینانی مافی برا له بهر خوا)
چه ند راستی به ک بنووسم:

به جی هینانی مافی برا له بهر خوا

شتیکی ناشکرایه که له روانگی ئیسلامه وه هه موو
چالاکی و جم و جۆل و کرده وه رهفتاری ئینسان
به خوا په رستی (عبادة) له قه له م ده درین و، خوی
به رزو مه زن که فه رمویه تی: *هو ما خلقت الجن والانس
الا ليعبدون* *الذاریات* / ۵۶، ناگونجی مه به ست به س
ئه و شتانه بن که له عورفی زانایانی شه رعدا
به خوا په رستی (عباده) ناسراون، وه ک: نوێژو روژوو
زه کات و حج و زیکرو دوعاو... هتد!، وه
له راستی دا زانایانی ئیسلامیش به س به مه به سستی
روونکردنه وه ی لایه نه جۆراو جۆره کانی ئیسلام و
وه ک مه سه له یه کی زانستی ی رووت زانیاری یه کانی
شه رعیان بو (عبادات) و (معاملات) و (جنایات)..
دابەش کردووه، نه گه ر نا وه ک گوتمان ئیسلام

^۲ ئه م باسه له کتیبی (چه ند رێپرونی به ک بو ئیسلامی به کانی
کوردستان) وه رگیراوه بپروانه بپاره (په پاره)

هه موو جم و جول و چالاکی یه شه خسی و کومه لی و
 ماددی و مه عنه وی یه کانی ئینسان به خوا په رستی
 له قه له م ده دات وه بابای مسولمان له هر بوارو
 لایه نیکی ژیان و گوزهرانی دا سه رگه رمی کردو کوش
 و چالاکی بیت واهه ست ناکات که له جوغزی
 خوا په رستی چوته ده ری و، مهیدانی پان و پوړی
 ژیانی لی ده بینه میحراب و په رستگا (معبد)!

جا یه کینک له و چالاکی و جمو جول هه ره گرنگو
 مه زنانه ی ئینسانی مسولمان نه وه یه که له بوارو
 برابره تی و هه لس و که وتی نیو کومه ل و کومه لگای
 ئیسلامی دا نه نجامی ده دات، لیره شدا بهر له وه ی
 بچینه نیو قولایی باسه که وه به په سه ندی ده زانم
 نه م چهند ده قه بز ده رخستنی گرنگی بایه خ و
 که وره یی برابره تی و یه کتر خوشویستن بخه مه روو:

- (ثلاث من کن فیہ وجد بهن حلاوة الایمان: أن
 یكون الله ورسوله أحب الیه ما سواهما، وان یحب المرء
 لا یحبه الا الله، وأن یمکره أن یمود فی الکفر بعد أن أنقذه
 الله منه کما یمکره أن یقذف فی النار) متفق علیه، واته:
 سئ خه سله ت له هر که سینکدا هه بن به هوی نه وانه وه
 شیرنایه تی ئیمانی چیژتووه: که خوا و
 پیغه مبه ره که ی له لا خوشه ویست تر بی له غه یری

وان، وه که ئینسانیکی خوشویست به س له بهر خوا خوشی بوئ، وه که پی ی ناخوش بی بگه پیتته وه نئو کوفر دوا ی نه وه ی خوا قوتاری کردوو له ی، وه که چون پی ی ناخوشه فری بدریتته ناگره وه.

- (والذي نفسي بيده لا تدخلوا الجنة حتى تؤمنوا، ولا تؤمنوا حتى تحابوا، أولا ادلكم على شيء ان فعلتموه تحاببتم؟ افسوا السلام بينكم) رواه مسلم، واته / سویند به و زاته ی گیانی منی به دهسته ناچنه به هه شتی هه تا برهوا نه هین وه برهوا نا هین هه تا به کترتان خوش نه وی، ئایا شتیکتان پی بلیم نه گهر کردتان به کترتان خوش بوئ؟ سه لام له نئو خوتان بلاوبکه نه وه (دیاره سه لام کردن لیره دا سه ردان و چاکه و چونی و هه والپرسی و... هتدیش ده گریتته وه).

- (ان الله تعالى يقول يوم القيامة: أين المتحابون بجلالي؟ اليوم اظلمهم في ظلي يوم لا ظل الا ظلي) رواه مسلم، واته: خوا ی به رز یوژی دوا ی ده فهرموئ: نه وانه ی له بهر گهره یی و شبکوی من به کتریان خوش ده ویست له کوین؟ نه مرق له ژیر سایه ی خومدا سیبه ریان لی ده که م، نه و روزه که جگه له سایه ی من هیچ سایه ی تر نین.

- (قال الله تعالى: وجبت محبتي المتحابين لي

ته زکيه و ته بایی و به کپیزی و برایی

و المتجالسين في المتزاورين في والمتباذلين في (حدیث
صحیح رواه مالك بأسناد صحیح في الموطأ، واته: خوای
به رزفه رموویه تی: خوشوویستنی من پیویست بووه
بو یه کتر خوشوویستان له پیناومداو پیکه وه
دانیشتووان له بهر من و سهردانی یه کترکه ران له ری
منداو له یه کتر بووردان له بهر خاتری من.

ئیسنا که له بهر تیشکی ئهم فهرمایشتانه دا
تاراده یه ک زانیمان گرنگی و پله و پایه ی برایه تی و
یه کتر خوشوویستن له ئیسلام دا چونه! بابیتیه وه
سهر ئه سلی مه به ست:

مادام برایه تی و جی به جی کردنی ئه رک و
مافه کانی برایه تی له گه ل یه کتردا به شیکی گرنگ و
گه وره ی خواپهرستی بیت، نه گه ر وه ک هه ر جوړه
خوا پهرستی یه کی تر دوو مهرجی (شهرعی بوون) و
(بو خوا بوون) واته (الاتباع والاحلاص) ی تیدا
ره چاو کرابن، به لی مادام وایی دروست و ره وانیه
که به دهسته و او له بهرانبه ری شتدا بکری، چونکه
ئه وکاته ده بیته جوړیک له بازرگانی و مامه له پیکه وه
کردن وه زیاتر قالبتکی دنیایی و سیاسی و
کومه لایه تی رووت به خویه وه ده گری و جیاوازی یه کی
نایی له گه ل مه لس و که وت و ره فتاوی به یروندی

خه لکي تري نائيسلامي و نامسولمان له گال په کتر!

هر بويه ش خوي ميره بان و زانا فرمويه تي:
 ﴿يُوفُونَ بِالْأَدْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا،
 وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مَسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا، أَلَمْ
 نَطْعَمْكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَنُرِيدَ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا﴾
 الانسان (۷-۹) هره ها له وه سفي په كيك له بنده
 هه لېزاده و هره باشه كاني دا - كه له سره راي
 نږدې هره نږدې تويزه ره واني قورئان (ابوبكر
 الصديق) ه خوا لي رازي بي - فرمويه تي:
 ﴿وَسِيحْنَهَا الْإِتْقَى، الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتْرَكِي، وَمَا لَاحِدَ
 عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تَجْزِي، إِلَّا ابْتِغَاءً وَجْهَ رَبِّهِ الْأَعْلَى،
 وَلَسَوْفَ يَرْضَى﴾ الليل/ ۱۷-۲۱.

هه لېته شتيكي نږد روونه كه مسولمان
 له به رانېر چاكه و پياوړه تي په كتر دا هر چاكه بكن
 وهك خوي زانا فرمويه تي: ﴿مَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا
 الْإِحْسَانُ﴾ الرحمن/ ۶۰. به لام مه به ستمان له (به جي
 هيناني مافي برا له بهر خوا) نه وهيه كه باباي

وهك هم (حاكم) له (عامر) نه ویش له (عبدالله بن
 الزبير) نه ویش له بابي گنراويه ته وه، وه هم (ابن ابي حاتم)
 له (عروه) گنراويه ته وه، بروانه: (صفوة البيان لمعاني القرآن)
 ۵۹۵ ل

چاکه کارو برای باش و دلسۆز، له به رانبه ر چاکه و
 براییه تی جی به جی کردنه که ی دا چاوه پروانی
 له به رانبه ره که ی نه کات و کورد گوته نی (چاکه و خیر
 به ده سته وانیه!) به لکو وه ک گو تراوه (چاکه ی بکه و
 به ئاوی ی دابده!) چونکه مادام مسولمان نه وه ی که
 ده ی کات وه ک خواپه رستی و فرمانبهری (طاعة)
 نه نجامی ده دات، جی ی خویه تی بو کری و
 پاداشته که ی، جگه له خوی دادگه رو سوپاسگوزار،
 چاوه پروانی له که سی دیکه نه بیت، بو نه وه ی نه گه ر
 ماتوو به رانبه ره که ی براییه کی چاک نه بوو و براییانه
 ره فتاری نه کرد، نه و ره فتاره دزیوو
 سپله ی یانه نه بیه هوی سارد بوونه وه و خاوبوونه وه ی
 له چاکه کاری و وه فاداری و به رده وام بوون له سه ر نه و
 خواپه رستی و طاعة ته گه ورده و گرنگه!

نه بو هورپه یره ش خوا لی تی رازی بی له و باره وه
 نه م فرموده مه زنه مان بو ده گیریتته وه: (ان
 رجلا قال: يا رسول الله ان لي قرابة اصلهم و يقطعوني،
 و احسن اليهم و يسيئون الي، و احلم عنهم و يجهلون علي
 فقال: لان كنت كما قلت فكأنما تسفهم المل، و لا يزال
 معك من الله تعالى ظهير عليهم مادمت علي ذلك) رواه
 مسلم، واته: پیاویک گوته: نه ی پیتغه مبه ری خوا من

ته زکبه و ته بایی و به کپیزی و برایی

هه ندیک خزم هه، سه ردانیان ده کهم و نه وان
 ده مچرینن، وه چاکه یان له گه ل ده کهم و نه وان
 خراپه م له گه ل ده کهن، وه له گه لیان هیدی و مه ندیم و
 نه وان نه فامیم له گه ل ده کهن! فه رموی: نه گه ر تو
 وایی که گوته نه وه وه که نه وه وایه لمی گه رمیان
 پی بخورینی، وه مه تا تو له سه ر نه وه به رده وام بی
 هه میشه له خوی به رزه وه پشتیوانت هه یه
 له به رانه ریاندا.

به لی. به ده ردی به کیک له زانا و پیشه وایانمان
 ده ره ق به که سیک که له به رانه ری چاکه کاری و
 برایه تی دلسوزی وی دا خراپه کاری ده کرد
 فه رمویه تی: (لئن هو عصی الله فینا فإنا لنطیع الله
 فیه!!) باهر که سیک له هه لس و کهوت و ره فتاری
 له گه لماندا سه رپیچی خوی کرد و خوی دوو چاری
 تاوان و لاوازی کرد، ئیمه به پی ی فه رمانی:
 ﴿وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾ البقرة / ۱۹۵.. هه ر
 چاکه بکهین و فه رمانبه ری و به ندایه تی خوا بکهین
 له هه لس و کهوتمان له گه لی دا.

ئینجا له راستی دا نه گه ر بیت و ئاوا نه کهین -
 که گوتمان. نه وه کۆمه ل و کۆمه لگای ئیسلامیمان
 ده بنه گۆره پانی پیش بر که (مسابقة) ی خراپه و

خراپه کاری، له باتی نه وهی مهیدانی پیش برکهی
 خواپه رستی و چاکه کاری بیت، وه بیگومان نه گهر
 وانه کهین نهوا مانای وایه مه موو نهو دهقانهی
 قورئان و سوننهت که فهرمان ده کهن به چاکه کاری و
 خیرخوازی و دلسوزی و سوود گه یاندن به مسولمانان
 و وه لامي خراپه دانه وه به چاکه و بگره چاکتریش
 ﴿ادفع بالتي هي احسن السيئة﴾ المؤمنون / ۹۶،
 مه مووی فهراموش کران و له کارخران، چونکه
 به راستی مه روهک پیشینان گوتویانه (پیاوه تی
 گوشتی به له که ده بی بیچری!) وه کومه لگاش
 حه تمه ن له خه لکی نه خوش و بی وه فا مه ر خالی
 نابیت و ئینسان نه گهر بیت و هه رچی چاکه ی له گه ل
 نه کات و وه لامي چاکه که ی به چاکه نه داته وه، چاکه ی
 له گه ل نه کات سه ه رنجام وهک (دروژناو) تووشی
 ئیشک بوون و چوره برپوون ده بی و برپو
 به خیرها تی !!

کوتایی نه م خاله ش به م سه رگوزه شته پر په ندو
 عیبره ته دینم:

ده گپرنه وه کابرایه کی زور خیرخواو نان بده و
 سه خی ده بی، روژیکیان به کیک ده چیته لای و داوای
 یارمه تی و کومه کی ی لی ده کات، ئه ویش زور
 خزمه تی ده کات و نه وهنده ی پیشی ده کری

ته زکبه و ته بایی و به کپیزی و برای

یارمه تی ده دات، بو ره وانه کردنه ویشی بو خوی
 ماوه یه کی باش له گه لی ده چی و ولاخیکی نقر
 ره سه نیشی پی ده بیت! بابای خیرپی کراو پی ی
 ده لی له بهر نه وه ی کاتی خوی (سوار) بووم و
 ئیستاش نه سپم نه ماوه، نه گه ره حمه ت نه بی
 نه سپه که تم بده یه توزیک رمبازینی پی بکه م!
 نه ویش نه سپه که ی وی ده دات و چه ند جاریک
 نه سپه که تاو ده دات و ده یهینی و ده بیات، مه تا
 دواجار له کابرای خیرخواز نزیک ده که ویته وه و پی ی
 ده لی: من خوا حافیزو توش بکه پتوه و نه م نه سپه
 بو من باشه و ئاوزینگیکی لی ده دات و تی ی
 ده ته قینی و ده پوات، ماوه یه که دوور ده که ویته وه و
 کابرای خاوه نی نه سپ ده لی: توزیک بوه سته یه که
 دوو قسه ت له گه ل ده که م و برۆ خوات له گه ل!
 نه ویش توزیک پی ده گریته وه و ده لی: فهرموو چیت
 مه یه بیلئ! ده لی: نه سپه که به ره و برۆ به گه ردن
 ئازایی پیتی ده به خشم و لئی ناپیچمه وه، به لام
 یه که تکام مه یه، نه ویش نه وه یه که له لای هیچ که س
 مه لی نه و نه سپه م ئاوا ده ست که وتوو وه و فراندوه!
 ده لی بوچی؟ ده لی: تاکو چاکه و خیرکردن له دلی
 خه لکی دا نه مرئ (حتى لا يموت المعروف في قلوب
 الناس) و خه لک له چاکه کردن به شیمان نه بیت!

www.alibapir.net

ته زکيه و ته بایی و به کړيزی و برایی

دواقسه م

خوشک و برا خوشه ويست و شیرین و سه نځینه کانم!
 ورن بابهم جوړه ی که باس کړا پڼکه وه برایه تی و
 دوستایه تی بکه ین، تا کو دینداری و مسولمانه تی به که مان
 ته او بی له که بیت و، له بهر که ت و بهر همی نه و جوړه
 برایه تی و دوستایه تی به ئیمانی یه ش به سر همو و کوسپ و
 ته که ره کانی سر رینگاماندا زال بیت و ته ختیان بکه ین
 وه به پشتیوانی خوای میهره بان و ده روو که ره وه دریژه
 به خبات و کاری ئیسلامی یانه مان بده ین هتا سره نجام
 ده که ینه هوارگا و مه نزلی حوکم و کیان و ده ستلای
 ئیسلامی له ولات و ده ورو به رماندا، ئینجا بی گومان مادم
 به و عزم و ئیراده یه و به و نیاز و مه به سته که و تبینه ری،
 له گشت و سه فاری نه م ژیا نه ماندا به و هوارگا و مه نزله که
 وافرمانی پی کردوین پی ی بکه ین، بکه ین یان نا، مادام
 که متهم می و ده غه لی و پوخلی نه که ین که یشتنمان
 به هوارگی حقیقی و ژیا نی نه براوه ی نیو به هشتی رازاوه
 هر مسو که ره و دیاره هر نه مش لوتکه ی هره به رزی
 ثاوات و هیوا یه کانی ژیا نی ئینسانی مسولمانه له سر زه وی.
 هتلك الدار الآخرة لجعلها للذين لا يريدون علوا في الارض ولا
 فسادا والعاقبة للمتقين القصص

۱۲/رمضان/۱۴۱۸

www.alibapir.net

مه ولیر

